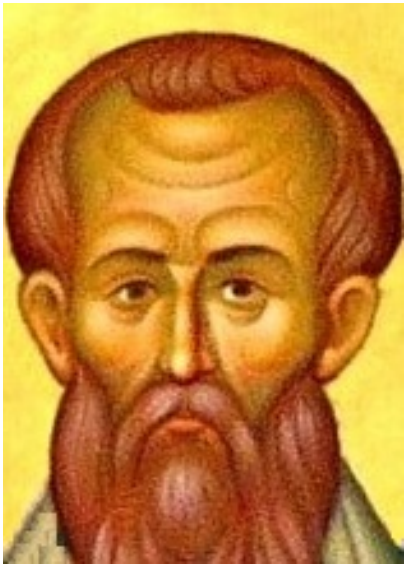
05.09.2016 г. / 04:33:57

Вяра

05.09 по еретическия, †23 август по православния календар - Св. Ириней Лионски. Св. мъченик Луп. Св. преподобни Евтихий и Флорентий. Св. Калиник Константинополски патриарх

Житие на свети свещеномъченик Ириней, епископ Лионски

(† ок. 202)

Свети Ириней, епископ Лионски, е един от най-забележителните отци и учители на Църквата. Той се подвизавал през II век и посветил целия си живот на борбата с гностицизма (1). Значението му за християнската Църква от II век може да се сравни със значението на свети Атанасий Велики(2) през IV век. И двамата с живота и делото си са защитавали чистото, неповредено църковно учение от лъжливите еретически учения на своето време - свети Ириней от гностицизма, а свети Атанасий - от арианството (3).

Свети Ириней бил родом от град Смирна в Мала Азия. От младини той изучил из основи цялата елинска мъдрост и бил добре запознат с гръцката поезия, философия и другите елински науки.

Но той не се увлякъл по суетното светско знание. Когато чул за духовната, християнската премъдрост, пожелал да я приеме с цялото си сърце. Той искал вече да се поучава само в тази

истинска душеспасителна мъдрост, а светската, елинската смятал за нищо.

В истините на християнската вяра Ириней бил наставен от свети Поликарп, епископ Смирненски(4). Свети Поликарп бил ученик на свети апостол и евангелист Йоан Богослов (5) и от него самия бил поставен за епископ в град Смирна. Той се потрудил много за полза на Христовата Църква, защото се грижел не само за своето смирненско паство, но писал послания и до съседните църкви. Според свидетелството на блажения Иероним (6), Поликарп бил "водач на цяла Азия в християнството".

Именно на този славен мъж бил ученик свети Ириней. Когато чул от него душеспасителното християнско учение, Ириней го обикнал повече от всяка светска наука. Като станал ученик на свети Поликарп, той сякаш станал ученик на Самия Христос, защото с цялото си усърдие възприемал с ума си истините на християнската вяра и се посветил изцяло на служение на Бога. Тъй като Поликарп бил ученик на свети апостол и евангелист Йоан Богослов, той предавал на Ириней всичко, което сам чул от светите апостоли - очевидците и слугите Христови. Ириней запечатвал всичко това в ума си, записвал го в сърцето си като на хартия.

Свети Поликарп ръкоположил Ириней в презвитерски сан и го изпратил да проповядва Божието слово в Галия.

По това време епископ на Лион бил свети Потин, който впоследствие завършил служението си като мъченик за Христовото име. Когато пристигнал в галския град, свети Ириней започнал да се труди усърдно, като помагал на свети Потин в архипастирските му трудове. В Лион започнало жестоко гонение против християните от страна на езичниците и свети Ириней се проявил като мъжествен защитник на верните и твърд стълб на Църквата.

Оттук епископ Потин го изпратил в Рим, за да отнесе послание от изповедниците до епископ Елевтерий (7).

След завръщането си от Рим и мъченическата кончина на свети Потин (8), свети Ириней поел управлението на архиерейския престол.

Той бил добър пастир на лионските граждани в най-тежките за тях времена, защото тогава Христовата църква била връхлитана от много беди: нечестивите идолопоклонници започнали жестоко гонение против християните, а безбожните еретици всявали смут и разногласие в Църквата.

Заради Христовото име Ириней търпеливо понасял всички притеснения и неприятности, които му създавали идолопоклонниците, а против еретиците се въоръжил със словото и писанията си. Архипастирската му дейност не се ограничавала с Лион, където съумял да обърне в християнството всички граждани, но се разпростирала по цяла Галия. Той поддържал живо общение с римската и малоазиатските църкви, за което свидетелстват неговите послания до римските презвитери Флорин и Власт, а също и посланията до римския и малоазиатския епископ по повод споровете за празнуването на Пасха, възникнали при папа Виктор I (заемал папския престол от 187 до 200 г., бел.ред.).

Свети Ириней винаги се стараел да помирява враждуващите и несъгласните. Така например, когато римският папа Виктор I с неразумната си настойчивост създал опасност от разделение между западните и източните християни поради разногласията във възгледите за времето на празнуването на Пасха, с влиянието си свети Ириней успял да предотврати разкола и да помири несъгласните.

Голяма ревност проявил свети Ириней и в изобличаването на съвременните му еретически лъжеучения. Той написал много

съчинения, в които дръзновено изобличава заблужденията на еретиците и разкрива истините на християнското вероучение.

От всички негови творения най-забележително е"*Против ересите*" (9). Свети Ириней започнал да го пише по молба на един свой приятел с цел да опровергае ереста на валентинианите (10), усърдно разпространяващи лъжеучението си не само в Рим, но и в Галия.

После, като желаел да изтъкне лъжливостта и същността на валентиновата ерес, която само повтаряла предишни заблуди на еретиците, той описал и най-древните ереси, появили се по-рано и воюващи против християнството. С истинска християнска мъдрост Ириней опровергал всички заблуди на еретиците и разкрил единственото спасително учение – християнското.

Главното основание, на което се гради цялото християнско вероучение, "*стълб и утвърждение на Църквата*" ("Против ересите", книга III, гл. 11. Бел.ред.), според израза на свети Ириней, са четирите новозаветни Евангелия, написани от учениците и очевидците на Господа. Тези евангелия - разсъждава Ириней - са следните: Евангелие от Матей, написано на еврейски език, Евангелие от Марко, ученика на апостол Петър, Евангелие от Лука, спътника на свети апостол Павел, и Евангелие от любимия ученик на Господа Иоан, написано по време на пребиваването му в Ефес, Мала Азия.

Следователно в Църквата има само четири истински апостолски, достоверни и непогрешими евангелия."*Невъзможно е* - разсъждава свети Ириней - *да има повече или по-малко Евангелия, отколкото съществуват в Църквата.*" А последователите на еретика Валентин, продължава той, без всякакъв страх предлагат своите съчинения и се хвалят, че имат повече евангелия, отколкото са те всъщност. Стигнали са до такава дързост, че своето

писано наскоро съчинение наричат "Евангелие на истината", макар то в нищо не е съгласно с Евангелията на апостолите. Защото ако предлаганото от тях евангелие е истинско, а изобщо не е сходно с предадените ни от апостолите, то желаещите могат да научат, както показват самите писания, че то не е предаденото от апостолите Евангелие на истината ("Против ересите", кн. III, гл. 11).

А истинността и достоверността на новозаветните Евангелия свети Ириней доказва по следния начин. Евангелията трябва да бъдат четири дори поради това, че съществуват само четири посоки на света; освен това, според разсъжденията на свети Ириней, броят на Евангелията трябва да съответства на четирите завета, дадени от Бога на човечеството - на завета към Адам преди потопа, на завета след потопа към Ной, на законодателството при Моисей и на четвъртия и последен завет - християнския, който съдържа в себе си всички останали (Пак там).

Накрая, най-главното доказателство за това, че Евангелията са именно четири, а не повече или по-малко, Ириней вижда в съответствието на Евангелията на четирите животни херувими от Апокалипсиса сред и около престола на "*всичко устройващото и всичко държащото Слово*" (Пак там). Силата на доказателството е в това, че Евангелието трябва да служи за израз на четирите вида или начина на дейност на Сина Божий, които се посочват в Апокалипсиса (Откр. гл. 4) със символите на четирите животни херувими.

Първото животно, както се повествува в Апокалипсиса, е подобно на лъв и посочва предвечното господство и царската власт на Бог Слово. Това изразява и Евангелието на **Иоана**, описвайки вечното и славно рождение на Сина от Отца като Бог от Бога:"*В началото беше Словото, и Словото беше у Бога, и Бог беше Словото. То беше в начало у Бога. Всичко*

чрез Него стана, и без Него не стана нито едно от онова, което е станало" (Иоан. 1:1-3).

Второто животно прилича на телец и означава първосвещеническото служение на нашия Господ Иисус Христос. Същото, според разсъждението на свети Ириней, разкрива и Евангелието от **Лука** - то започва с разказа за свещеника Захария, който принася жертва на Бога. Това означава, че Агнецът, предопределен от вечност за заколение заради греховете на света, се е явил в света, за да принесе на Бога изкупителна жертва за греховете на човеците.

Третото животно до престола на Словото, има лице на човек и показва явяването на Сина Божий в човешки образ и вид. И Евангелието от **Матей** също главно възвестява за човечеството (човешкото естество) на Иисус Христос, като Го представя като Син на Иосиф и Мария.

Накрая, четвъртото животно е подобно на хвърчащ орел и посочва присъствието в Църквата на Светия Дух, пратен от Бог Отец заради изкупителните заслуги на Сина Божий. Според Ириней присъствието на Светия Дух изразява Евангелието от **Марко**, написано във формата на сбит и като че съкратен разказ, защото именно такъв е пророческият дух.

"По този начин - заключава свети Ириней - каквато е дейността на Сина Божий, такъв е и видът на животните, и какъвто е видът на животните, такъв е характерът на Евангелията. Четири са животните, четири са Евангелията, четири вида са и дейностите на Господа" ("Против ересите", кн. III, гл. 11).

Пълното съответствие на Евангелията на четирите начина на дейност или служение на нашия Господ Иисус Христос следователно представлява несъмнено доказателство за техния истинен апостолски произход, за тяхната правдивост и

достоверност, а всички други евангелия, представяни за истински, не са правдиви и достоверни, защото истински Евангелия може да има само четири и нито повече, нито по-малко.

Свети Ириней особено укорявал еретиците, отричащи единството на Божието същество. Еретикът **Маркион** погрешно утвърждавал две противоположни действия в Бога, изразени в двата завета - Стария и Новия. Той казвал, че съществуват два бога - един наказващ, а друг - милуващ.

Изобличавайки това лъжеучение, свети Ириней казвал, че подобна представа е несъвместима със самото понятие за Бога. Истинският Бог - разсъждава той - не може да бъде нито само наказващ и порицаващ, без любов и благост, нито само благ и милосърден, без правосъдие и съд, защото както любовта, така и правосъдието същностно и необходимо принадлежат на Бога. Едно от най-съществените свойства на Бога, продължава той, е премъдростта. Ако Бог е премъдър, значи притежава способността да определя и решава, а следователно - и да съди, а ако съди, значи въздава на всеки според делата му, тоест или наказва, или награждава ("Против ересите", кн. III, гл. 25).

Едно от главните доказателства, върху които Маркион основавал теорията си за противоположността между старозаветното и новозаветното домостроителство, между Стария и Новия Завет, било това, че Божиите действия в Стария Завет са уж противоположни на Божиите действия в Новия Завет. В Стария Завет Бог се явява като че ли само Бог на съда и правдата, казвал Маркион, а в Новия завет Бог е изключително Бог на любовта и милосърдието.

В своите съчинения свети Ириней опровергава нечестивото заблуждение на Маркион и разкрива, че както Старият, така и Новият Завет представляват едно неразривно цяло. Да се

приписва на Бога в Стария Завет само правосъдие, а в Новия - само една всеобхватна любов, според свети Ириней означава да не се познава и да не се разбира духът и смисълът нито на единия, нито на другия Завет. Бог строго наказва в Стария Завет, но още по-строго ще наказва и наказва в Новия. Християнството е по-съвършено от иудейството, Новият Завет е по-обширен и пълен от Стария. Въз основа на това и изискванията на християнството трябва да бъдат много по-строги, отколкото изискванията на иудейството. В иудейството са били дадени по-малко средства за изпълнение на божествения закон, в християнството са дадени много повече - в него са предоставени всички благодатни дарове и сили за изпълнението му. Поради това всяко нарушение и неизпълнение на този закон в християнството трябва да се наказва много повече, отколкото в иудейството.

> "В Новия завет - разсъждава Ириней - колкото се е увеличила нашата вяра в Бога (тоест се е разкрила повече), толкова са се увеличили и изискванията към начина ни на живот. Заповядано ни е да се въздържаме не само от лоши дела, но дори от лоши мисли, от безсъдържателни разговори, от лекомислени думи и празни приказки. В същата мяра се е увеличило и наказанието за онези, които не вярват в Словото и презират пришествието Му" ("Против ересите", кн. III, гл. 27; сравн. кн. III, гл. 25; кн. IV, гл. 28 и 40).

Поради това, че иудейството е по-несъвършено от християнството, Божиите наказания в него били "умерени" и като че временни, а в християнството, тъй като е по-високо и съвършено от иудейството, тези наказания са много по-строги и вече не са само временни, а вечни ("Против ересите", кн. IV, гл. 28).

По такъв начин както в Стария, така и в Новия завет Бог еднакво се явява и наказващо, и любящо Същество, и там, и тук Той награждава и наказва, помилва и дава възмездие. И това е все същият един, истинен, всемогъщ и всесъвършен Бог.

Изобличавайки Маркион и другите подобни на него еретици, свети Ириней подробно разкрива в съчиненията си смисъла и значението на Стария Завет.

Според разсъжденията му старозаветният закон има две страни: външна - обредна, и вътрешна - нравствено-духовна. Външната страна на закона е имала само относително и временно значение: онези обредни предписания и постановления, с които е бил ограден целият живот на старозаветния човек и които са го държали в игото на робството, според възгледа на свети Ириней са имали смисъл само по отношение на иудеите и в ръцете на Божия Промисъл са били само необходимо средство за нравствено-религиозното възпитание на еврейския народ. Евреите е трябвало да бъдат държани в игото на робството, "поради грубостта и непокорността на сърцата им", казва Той, и "поради постоянната им склонност да се връщат към идолите и да си отливат златни телци" (Пак там", кн. IV, гл. 14 и 15). С Новия Завет обредните предписания на Моисеевия закон са се оказали съвсем ненужни и излишни, защото човекът бил поставен в други отношения към Бога, в отношения близки, синовни, и е станал способен да изпълнява Божиите повеления свободно и непринудено, без особени подробни външни предписания. Духът на робството в отношенията на човека към Бога в Стария Завет и духът на осиновяването в Новия изобщо не си противоречат. Изменението на духа на робството в дух на свобода и осиновяване посочва само строгата постепенност, последователност и премъдрата целесъобразност в историята на божественото домостроителство и нравствено-религиозното възпитание на

хората. Един и същи Бог възпитавал по един начин древното човечество и възпитава по съвсем друг начин новото. "Бог прави всичко с мяра и ред - разсъждава свети Ириней - и при Него няма нищо непремерено, защото няма нищо безредно" ("Против ересите", кн. IV, гл. 4).

Според свети Ириней необходимо възпитателно средство в ръцете на Божествения Промисъл, което после, с идването на Новия завет, се оказало ненужно и излишно и затова било отменено, е външната страна на Моисеевия закон, която същевременно е била пророчество за бъдещите времена на Месията и имала значение на първообраз. И от тази гледна точка отменянето на обредния Моисеев закон е отново естествено и необходимо и изобщо не доказва противоположността между Стария и Новия Завет. Но онова, което особено свидетелства против теорията на Маркион, е отношението на Спасителя към вътрешната, нравствената страна на старозаветния закон. Спасителят - казва свети Ириней - не е отменил тази страна, а само я е "допълнил и разширил" ("Против ересите", кн. IV, гл. 12 и 13). Най-главната нравствена заповед на Моисеевия закон била любовта към Бога и ближния и Спасителят не я отменя, а напротив, утвърждава я и я изяснява като основна заповед на Новозаветния закон. Нравственото учение на Евангелието, и изобщо на Новия Завет, е по-високо и по-съвършено от нравственото старозаветно учение, но главната основа и на едното, и на другото е една и съща. Оттук и Виновникът за едното и другото нравствено учение е един и същ.

И така, според разсъждението на свети Ириней, между Стария и Новия завет няма ни най-малко противоречие, и двата са творение на един и същ истинен и височайши Бог, Който устройва делото на спасението на човеците в строга постепенност и последователност, по премъдър план, начертан от вечност. Оттук е ясно от само себе си, че и старозаветните

писания, в които се изразява волята и домостроителството на Бога за спасението на хората, са също така боговдъхновени и спасителни, както и новозаветните писания, в които се изобразява самото извършване и усвояване на спасението.

> "Един и същ е Духът Божий - разсъждава свети Ириней, - Който чрез пророците възвестявал какво ще бъде пришествието на Господа, а чрез старците (тоест седемдесетте тълковници, бел.ред.) добре е изтълкувал казаното от пророците. Той е проповядвал и чрез апостолите, че е настъпила пълнотата на времето за осиновяване и се е приближило Царството Небесно" ("Против ересите", кн. III, гл. 21).

Според учението на свети Ириней Бог е Господ в най-широкия смисъл на тази дума. Само Той е Владика и Господ на всичко и няма друг, равен или подобен на Него Владика и Господ, и не може да има, "защото онзи, който има някой по-висок от себе си или равен на себе си, вече не може да се нарича нито Бог, нито велик Цар" ("Против ересите", кн. II, гл. 30). Само Бог, като Господ на всичко, без остатък притежава върховната власт и могъщество над всичко, а останалото, което съществува, е сътворено от Него и се държи от Неговата власт.

Изобличавайки еретиците, Ириней размишлявал и за източниците на светата християнска вяра. Накратко неговите разсъждения са следните.

Свещеното Писание както на Стария, така и на Новия Завет несъмнено има Божествен произход, защото е написано с особеното духовно озарение на писателите на свещените книги от Божия Дух. Този Свети Дух е действал както чрез пророците, така и чрез апостолите. Свещеното Писание е

първият и най-главен източник на вяра и религиозно познание - истинен и непогрешим и задължителен за всички.

Правилното и безпогрешно разбиране на Писанието е възможно само под ръководството на светата вселенска Църква и само в нея може да се познае истината. Същия Божествен произход, както и Писанието, има и свещеното Предание, което поради тази причина представлява другият източник на вяра и религиозно познание, също така истинен и непогрешим и задължителен за всички, както Свещеното Писание. Единствена пазителка на истинското апостолско Предание може да бъде само вселенската Църква в лицето на нейните предстоятели.

> "Всеки, който желае да узнае истината - казва свети Ириней, - трябва да се обърне към Църквата, защото единствено на нея апостолите са съобщили божествената истина и като богаташ в съкровищница са положили в нея всичко, което се отнася до истината. Само Църквата е врата към живота" ("Против ересите", кн. III, гл. 4).

И в частност, според учението на Ириней, само законно ръкоположените пастири на Църквата, са истинските учители и пазители на истината, съдържаща се в Нея.

Това значение на Църквата като единствена непогрешима пазителка и носителка на истинското апостолско предание свети Ириней основава на постоянното присъствие на Светия Дух и постоянното действие на божествените дарове и сили в нея. Според него Божият Дух съществува в Църквата от самото Й основаване. Той е като че животът и душата на Църквата, Той я движи и управлява точно така, както душата движи и управлява членовете на нашето тяло. В Църквата от Бога са

положени всички необходими служения - апостолството, пророчеството, учителството, с помощта на които се извършва нашето спасение.

Поради постоянното и непосредствено присъствие в Църквата на Божия Дух, Тя никога не може да греши или да се заблуждава. Оттук божествената истина, предадена Й от апостолите устно или писмено, винаги ще пребъде в нея една и съща, все така чиста и божествена, каквато е била и във времената на апостолите, защото един и същ Свети Дух е действал и в апостолите, действа и сега в лицето на техните приемници в Църквата. Приемствеността на апостолското звание, разсъждава свети Ириней, се запазва в Църквата навред и непрекъснато, а заедно с нея и апостолското предание се запазва в чист и неповреден вид.

> "Изобщо - отбелязва свети Ириней - Църквата, макар и разпръсната по целия свят, поради присъствието в нея на един и същ Дух Божий и поради непрекъснатостта на апостолското звание в нея, съхранява навред едно и също учение. Тя еднакво вярва, като че има една душа и едно сърце, еднакво проповядва, учи и предава, като че има едни уста. Еднакво вярват и имат едно и също църковно предание и в Германия, и в Испания, и в Галия, и в Изтока, в Египет и Ливия. Както слънцето е едно и също за целия свят, така една и съща проповед на истината сияе и просвещава в Църквата всички" ("Против ересите", кн. I, гл. 10).

Като поучавал и наставлявал така, свети Ириней спасил мнозина от езическо идолопоклонство и еретическо заблуждение, много християни наставил на пътя на спасението, а други укрепил за мъченически подвиг. Накрая и сам той пострадал за Христовото име

при царуването на император Север (11).

Заради изповядването на Евангелието свети Ириней бил обезглавен и приел славния венец на мъченичеството в Царството на нашия Господ Иисус Христос (12).

(1) **Гностицизъм** е общото название на много еретически лъжеучения, появили се през първите два века на християнската ера. Той бил широко разпространен и имал много привърженици в различни страни. Известни са египетски, сирийско-халдейски и малоазиатски гносис. Представители на египетския гностицизъм били Керинт (съвременник на свети апостол и евангелист Иоан Богослов), Валентин и Василид, сирийско-халдейския поддържали последователите на Симон Влъхвата и Менандър, а малоазиатския - еретиците Кедрон и Маркион. Гностиците строго различавали божествено, духовно, и светско, плътско битие. При това всички гностически системи отхвърляли самата възможност за общение между абсолютното, всесъвършеното битие и относителното битие битието на света. Неизбежна последица от безусловното разделение на божественото и светското, духовното и плътското, на практика станало разделението на духа и плътта. Гностиците отричали божественото откровение и обяснявали всички истини на християнското вероучение единствено с усилията на падналия човешки разума. Бел.ред.

(2) Паметта на **св. Атанасий** се чества от светата Църква на 15 май (2 май по православния календар) и 31 януари(18 януари по православния календар). Бел.ред.

(3) Родоначалник на **арианската** ерес бил александрийският презвитер Арий. Той отричал единосъщието на Сина Божий с Бог Отец, смятал Иисус Христос за творение и не признавал Неговите божествени съвършенства - всемогъществото, всезнанието и т. н. Ереста на Арий била решително осъдена на Първия (325 г.) и Втория (381 г.) Вселенски събор, по време на които отците съставили Символа на вярата. През V в. арианството вече почти нямало последователи в Римската империя, но се възродило в Германия сред готите, бургундците, вандалите и лонгобардите, където съществувало до VII век. Бел.ред.

(4) **Свети Поликарп** починал като мъченик през 169 г. Описанието на мъченическия му подвиг, поместено в "Окръжно послание на Смирненската църква до другите църкви", представлява прочувствена картина на древното християнско благочестие и мъжествено изповядване на Христовото име. Голяма част от посланието е запазена в "Църковна история" на Евсевий. От многото съчинения на свети Поликарп до нас в латински превод е достигнало "Послание до Филипяните", в което излага основите на християнското веро- и нравоучение, предпазва от еретиците, посочва задълженията на презвитерите и дяконите, на юношите и девиците и т. н. Освен това са известни няколко негови "Отговори" на латински език, съдържащи разяснения на някои изречения на нашия Господ Иисус Христос. По свидетелството на блажения Иероним на свети Поликарп принадлежи също и съчинение против еретика Евион. Освен това на него се приписват послание до Атинската църква и съчинението "Учение" (Διδαχή). Бел.ред.
(5) Паметта на **свети апостол и евангелист Иоан**

Богослов се чества от светата Църква на 9 октомври (26 септември по православния календар). Бел.ред.
(6) **Блаженият Иероним** е един от най-великите учители на Западната Църква (330-419 г.). По произход бил славянин, от град Стридон в Далмация. В Рим той получил блестящо за времето си образование. През 373 г. се отправил на изток, като преди това приел кръщение. За благочестивия си живот бил ръкоположен в презвитерски сан. Блаженият Иероним е автор на много съчинения по различни въпроси на богословското знание. Те се разделят на четири основни групи: 1) тълкувателни, 2) догматически, 3) нравоучителни и 4) исторически. Най-важният му труд е преводът на Свещеното Писание, известен като Вулгата. Освен това заслужават особено внимание "Хроника", "Животоописание на отците", "За бележитите мъже", "Мартиролог" и други. Като цяло творенията на блажения Иероним без малките му писма наброяват 180. Бел.ред.
Именно на този славен мъж бил ученик свети Ириней. Когато чул от него душеспасителното християнско учение, Ириней го обикнал повече от всяка светска наука. Като станал ученик на свети Поликарп, той сякаш станал ученик на Самия Христос, защото с цялото си усърдие възприемал с ума си истините на християнската вяра и се посветил изцяло на служение на Бога. Тъй като Поликарп бил ученик на свети апостол и евангелист Иоан Богослов, той предавал на Ириней всичко, което сам чул от светите апостоли - очевидците и слугите Христови. Ириней запечатвал всичко това в ума си, записвал го в сърцето си като на хартия. Бел.ред.

(7) В това послание свети Ириней се възхвалява като

най-усърден ревнител на християнската вяра. Бел.ред.

(8) Мъченическата кончина на свети Потин последвала около 177 г. Бел.ред.

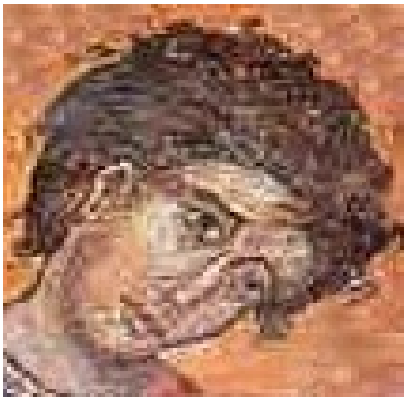
(9) **"Против ересите"** - Точното заглавие на съчинението е "Изобличение и опровержение на лъжливото знание". То е написано на гръцки език, но от първоначалния текст са се запазили само откъси у източните църковни писатели. Съчинението се разделя на 5 книги и се нарежда сред най-забележителните полемически съчинения. Бел.ред.

(10) **Валентиани** - тези еретици са наречени по името на главния си основател - Валентин. Бел.ред.

(11) Септимий Север царувал от 193 до 211 г. Свети свещеномъченик Ириней починал през 202 г.

(12) Освен "Против ересите" ("Изобличение и опровержение на лъжливото знание") на свети Ириней принадлежат още много съчинения, от които до нас са достигнали само откъси. Негови са "Послание до римския епископ Виктор" (за времето на празнуване на Пасха), "За единоначалието или за това, че Бог не е виновник за злото", "За числото осем" (където се опровергава гностическото учение за еоните като източник на живота). Открити са още около 50 малки откъса, подписани с името на свети Ириней, но авторството му не е доказано..

В памет на свети мъченик Луп († ок. 275 г.)

Свети мъченик Луп живял при царуването на император Аврелиан (царувал от 270 до 275 г., бел.ред.) и бил роб на един господар, но свободник в Христа Господа (сравн. 1Кор. 7:22, бел.ред.), в Когото вярвал. Преизпълнен с благочестива ревност, свети Луп разбил бездушните елински идоли, а други хвърлил в морето. Като видели това, нечестивите идолопоклонници се преизпълнили с ярост и се нахвърлили срещу светеца с извадени мечове, възнамерявайки да го посекат, но изпаднали в безумие и сами се посекли един друг. Светецът стоял невредим сред езичниците и им проповядвал словото Божие, преизпълнен с вяра, премъдрост и Божия благодат. Въпреки всичките си усилия нечестивите не могли да вържат светеца, защото им пречела Христовата сила, която не допускала дори да се приближат до Христовия мъченик. Затова, застанали надалеч, те започнали да стрелят с лъковете си срещу него, но вместо това се поразявали взаимно. А свети Луп, който стоял пред тях като мишена, не само не бил убит, но дори не бил ранен. И тъй като още не бил кръстен и много копнеел за светото кръщение, за да не умре от ръцете на мъчителите като нехристиянин, той се помолил на Господа и веднага от небето върху него се изляла вода. Така светият Христов мъченик приел свише божественото кръщение, в присъствието на всички елини, които го гледали и се изумявали от ставащото.

След това Луп се предал доброволно, като непорочен агнец на заколение в ръцете на нечестивите. А те го взели и го отвели при хегемона. Отначало хегемонът се опитвал с ласкателства да убеди светеца да отстъпи от своя Господ и да се поклони на идолите, но не могъл да го прелъсти. Тогава заповядал да го бият без милост с пръчки, а после го предал и на други мъчения, но като не могъл да победи непобедимия

раб Христов, го осъдил на посичане.

Свети мъченик Луп преклонил глава под меча и положил душата си за Христа, своя Господ*. Верните го погребали с подобаващи почести, а от гроба му се подавало изцеление на всички недъзи и болести, заради светите му молитви и благодатта на нашия Господ Иисус Христос.

* Свети мъченик Луп бил посечен около 275 година. Бел.ред..

Тропарь мученику Луппу Солунскому

глас 4

Му́ченик Твой, Го́споди, Лу́ппе,/ во страда́нии свое́м вене́ц прия́т нетле́нный от Тебе́, Бо́га на́шего:/ име́яй бо кре́пость Твою́,/ мучи́телей низложи́,/ сокруши́ и де́монов немощны́я де́рзости. / Того́ моли́твами// спаси́ ду́ши на́ша.

Кондак мученику Луппу Солунскому

глас 2

Звезда́ све́тлая яви́лся еси́,/ непреле́стная ми́рови,/ Со́лнца Христа́ возвеща́ющи,/ заря́ми твои́ми страстоте́рпче Лу́ппе,/ и пре́лесть погаси́л еси́ всю:/ нам же подае́ши свет,// моля́ся непреста́нно о всех нас.

В памет на преподобните Евтихий († ок. 540 г.) и Флорентий

(† 547 г.)

В нурсийската страна се подвизавали заедно в светия монашески образ двама мъже, които водели отшелнически

пустинен живот. Единият се наричал Евтихий, а другият - Флорентий. Евтихий, разпалван от пламъка на духовната ревност, радеел не само за своето спасение, но и за спасението на другите, и се стараел да доведе всички при Господа с душеспасителните си поучения и наставления. А Флорентий поради своята простота се грижел само за себе си и прекарвал в молитви целия си живот.

Недалеч от мястото, където живеели, имало манастир. Случило се, че аввата му починал и монасите се събрали и отишли при Евтихий да го молят да приеме началството над манастира. Той се съгласил да изпълни молбата им, а своя приятел Флорентий оставил да се подвизава в тяхното отшелническо място, за да не опустява малката църква, която имали там.

Останал сам, Флорентий започнал усърдно да се моли на Бога да му помогне и занапред безпрепятствено да се подвизава в уединение.

Веднъж, когато завършил обичайните си молитви и излязъл от храма, той видял пред вратата му една мечка. Тя стояла с преклонена глава и с нищо не проявявала животинския си нрав, а напротив - показвала с кротостта си, че е пратена от Бога, за да послужи на свети Флорентий. Като разбрал това, Божият раб благодарил на Господа, Който му пратил такъв съжител. Свети Флорентий гледал край килията си пет овце и понеже нямало кой да ги пасе и пази, той заповядал на звяра:

- Иди, изведи овцете на пасището и ги паси, а към шестия час се върни заедно с тях.

И звярът винаги постъпвал така, като приел грижата за овцете. Така свикналото да търси и разкъсва плячка диво животно пасло овце, измъчвайки се от глад и побеждавайки естествения си нрав.

Когато Божият човек искал да пости до деветия час, той заповядвал на мечката да се върне тогава и звярът така и правел. Когато имал намерение да се храни в шестия час, тогава се връщал и звярът. Така мечката се подчинявала на заповедите на Божия човек и никога не бъркала - не се връщала в деветия час, когато ѝ било заповядано да се върне в шестия, и никога не идвала в шестия, когато било заповядано да се върне в деветия час. Защото Сам Бог вразумил този звяр, когото пратил в подчинение на Своя угодник, и го научил да разбира заповедите му и да изпълнява волята му.

Мечката служела на стареца дълго време и по цялата страна се разнесла мълвата за Божия човек Флорентий, понеже всички се дивели на чудото, че звяр пасе овце и служи на стареца.

Но древният враг дяволът подбудил някои към завист, защото, когато види добродетелни хора, сияещи със своята святост, дяволът улавя със завистта онези, които са с развратен нрав и живот, и ги увлича към гибел. И ето, по негово внушение четирима монаси - ученици на свети Евтихий, завидели на светия, защото техният учител не вършел знамения. Само Флорентий - разсъждавали завистниците, - оставен от учителя им в пустинната килия, се прославил така. С такива мисли четиримата отишли при него, скрили се около мястото, където мечката пасяла овцете, и я убили. И когато звярът не се завърнал в определения час, старецът изпитал смущение. Той чакал до вечерта, но като не дочакал нито него, нито овцете си, започнал да тъжи, че звярът, когото по своята простота свикнал да нарича брат, не се върнал при него.

На другата сутрин Флорентий отишъл в полето да търси звяра и овцете си. Като видял мечката убита, старецът много се опечалил. Той разгледал внимателно и като разбрал кой е

извършил това, започнал да плаче. Впрочем той плакал не толкова заради смъртта на мечката, колкото за гибелната злоба на четиримата братя.

Когато авва Евтихий научил за мъката и скръбта на Флорентий, повикал го при себе си и започнал да го утешава. А Божият човек в присъствието на аввата казал със скръбно лице:

- Надявам се на Всемогъщия Бог, че онези, които убиха мечката, не причинила никакво зло на никого, още в този живот пред очите на всички ще получат наказание от Господа.

Щом произнесъл тези думи, последвало и самото дело, защото внезапно четиримата монаси били поразени от Господа със страшна проказа, така че всичките им членове изгнили и те умрели от болестта си.

А Божият човек Флорентий усетил велик страх, задето прокълнал онези братя, и през целия си живот не преставал да ридае за тях, а себе си да нарича жесток убиец.

Всемогъщият Бог сторил това, така че този прост и добродетелен мъж никога вече да не проклина никого с устата си, когато е обиден.

Този богоугоден мъж извършил и друго дивно дело. Когато мълвата за него се разпространила навсякъде, при него отдалеч дошъл един дякон, за да се сподоби с молитвите и благословията му. Като видял около килията много змии и различни влечуги, той се уплашил и възкликнал:

- Рабе Божий! Помоли се за мен!

В този ден въздухът бил много чист и ясен, озарен от сиянието на слънцето. Флорентий излязъл от килията си и като устремил очи към небето и вдигнал ръце, се помолил

Господ да прогони гадовете по начин, какъвто на него Самия му е угодно. И веднага се чул гръм, блеснала мълния и гръмотевиците умъртвили всички змии на това място. Като видял това, Божият човек Флорентий отново вдигнал очите си горе и казал:

- Господи, Ти уби тези змии, но кой ще ги махне оттук?

И веднага след думите му долетели множество птици - толкова, колкото и избитите влечуги. Всяка взела по една змия, отнесла я далеч и я хвърлила, и мястото, където живеел преподобният, било очистено.

Прекарал всички свои дни в голямо богоугождение, свети Флорентий преминал в нескончаемия живот.

И преподобният Евтихий ръководел повереното му паство дълги години и като наставил мнозина по пътя към Небесното Царство и към спасението, светецът се преставил в Господа. Този, който приживе не вършел чудеса, се явил чудотворец след смъртта, защото от останалите след кончината на светеца дрехи се подавали изцеления на болните и страдащите от различни недъзи. Така Господ прославил Своя раб.

Когато се случвала суша и земята изнемогвала без дъжд, жителите на тази страна се събирали, вземали дрехата на преподобния Евтихий, отнасяли я в църквата и възнасяли молитви. После минавали с нея през селищата, нивите, градините и Господ веднага пращал напоителен дъжд на земята. Това ясно свидетелствало колко голяма била приживе вътрешната сила на душевната добродетел на светеца, щом като само външното му одеяние, принасяно пред Господа, отвръщало Неговия гняв.

Така се прославил Бог чрез двамата Си угодници тогава и заради тях сега се прославя от нас, Неговите раби, и ще се

прославя в безконечни векове. Амин.

В памет на свети Калиник, патриарх Константинополски

(† 705 г.)

Свети Калиник отначало бил свещеник и пазител на църковната утвар във Влахернския храм на Пресвета Богородица. Когато патриарх Павел се преставил на Господа, Калиник бил възведен на патриаршеския престол. Това станало при царуването на Юстиниан II- злонравен и небогобоязнен цар, който притеснявал много християни, не уважавал духовния чин и не почитал Божиите храмове.

Царят си строял голям и прекрасен дворец, който искал да назове със своето име. Близо до него се намирал храм в името на Пресвета Богородица, наречен митрополитски. Тъй като една от стените на двореца трябвало да минава до храма, императорът решил да го разруши, за да не пречи на строежа, още повече, че именно на това място трябвало да бъдат стъпалата и входът в двореца. Той заповядал на Калиник да даде молитвена благословия за разрушаването на храма. Но патриархът се възпротивил и казал:

- Нямам молитва за разорение на храма. Имам само молитви за основаване и съзидание на храма, защото Бог е сътворил света за битие, а не за разрушение.

Тогава пратениците на царя започнали насила да уговарят патриарха и го принуждавали да изпълни царската заповед. А той се просълзил и възкликнал:

- Слава на Тебе, Христе, Който претърпяваш всичко!

И храмът веднага се разрушил.

Скоро след това по праведния Божий съд и самият цар бил застигнат от разорение - той бил прогонен с безчестие от царството си, а построеният от него дворец станал жилище на други. Това се случило така.

Когато императорът научил, че жителите на Константинопол роптаят против него и не го обичат заради честите притеснения и беззаконния му живот и че говорят лошо за него, той се изпълнил с гняв и ярост против целия град. После заповядал на патриция и воеводата Стефан - един жесток мъж, немилосърдно проливащ човешка кръв, родом персиец - тайно от всички да събере въоръжени воини, през нощта неочаквано да нападне най-благородните граждани и да умъртви всички без пощада.

В Константинопол живеел воеводата Леонтий, който някога се подвизавал на Изток. Той неведнъж показвал голяма храброст във войните и победил много неприятелски полкове, но вместо почести и похвали, царят го хвърлил за три години в тъмница. По това време той току-що бил освободен от затвора.

Когато научил за жестокото неправедно намерение и заповедта на императора, Леонтий тайно разказал всичко на неколцина свои верни приятели. Те съобщили на други и късно вечерта се събрали мнозина. За да предотвратят неправедното избиване на гражданите, те се въоръжили и се отправили в царския дворец. Като видели, че царят спи, воините го хванали и го вързали. Леонтий веднага отворил всички тъмници, извел оттам затворниците, въоръжил ги и ги разпратил из целия град. А те обикаляли града и викали:

- Християни! Съберете се всички при храма на света София, защото цар Юстиниан е победен и вързан.

Като чули за това, хората се отправили към храма с голяма радост и възклицавали:

“- Тоя ден е Господ сътворил: да се зарадваме и да се развеселим в него”!

Когато настъпила сутринта, Леонтий извел царя на мястото, където обикновено се провеждали конните надбягвания. В присъствието на целия народ той му отрязал носа и го пратил на заточение в Херсонес. Тогава Юстиниан бил наречен Безносия. Жителите на Константинопол веднага провъзгласили Леонтий за цар и светейшият патриарх Калиник го коронясал за царството.

Леонтий царувал три години, а после бил прогонен от воеводата Апсимар, когото воините избрали за император и нарекли Тиберий III. Апсимар заточил Леонтий в един далматински манастир и царувал седем години.

През това време Юстиниан избягал от Херсонес и отначало отишъл при хазарите, а после при българите, където събрал голяма воинска сила. Той тръгнал към Константинопол и спрял пред Златните врата. Войската му била толкова многобройна, че достигала до Влахерна. Юстиниан стоял тук три дни и предлагал на жителите на Константинопол отново да го приемат за своя цар, но те само го порицавали и хулели.

Тогава Апсимар, уплашен от голямата му войска, избягал в Аполония. А Юстиниан пратил при светейшия патриарх Калиник и целия синклит пратеници, като умолявал да го приемат и се заклевал никому да не причинява зло.

След като се посъветвали, патриархът и синклитът предложили на Юстиниан да целуне честния Господен кръст, светото Евангелие и Пречистите тайни на Тялото и Кръвта Христови, и по този начин да потвърди обещанието си да не отмъщава на никого за своето предишно изгнание. Юстиниан потвърдил по този начин клетвата си.

Тогава жителите на Константинопол отворили пред него градските порти и го приели с почести. Но щом влязъл в града и получил царството, той веднага нарушил клетвата си и започнал да преследва и убива много от хората от синклита, а също и други именити граждани. После заповядал да доведат от далматинската обител низвергналия го Леонтий. Воините му хванали в Аполония и Апсимар и го довели при него. Той наредил да държат двамата и да ги преведат през целия град с безчестие. Накрая поискал да му ги доведат на мястото за конни състезания и когато те били хвърлени пред него, той ги настъпил по вратовете и тъпкал с нозе главите им, а воините му викали високо:

“- Аспида и василиск ще настъпиш, лъв и змей ще тъпчеш”!

След като осмял и поругал Леонтий и Апсимар, Юстиниан заповядал да бъдат обезглавени.

Но това не било достатъчно. Той обагрил в кръв целия град, като не пощадил и народа. После взел светейшия патриарх Калиник, избол му очите, отрязал носа и езика му и го изпратил на заточение в Рим, като заповядал там да го зазидат в каменна стена.

Царската заповед била изпълнена и Калиник бил зазидан. Но след четиридесет дни стената паднала, а светецът бил още жив, макар че едва дишал. След четири дни той се преставил на Господа.

В това време на римския папа Иоан VI насън се явили светите върховни апостоли Петър и Павел и му заповядали да погребе с почести тялото на свети патриарх Калиник в тяхната апостолска църква. Папата изпълнил заповяданото от светите апостоли.

А клетвопрестъпникът и мъчителят Юстиниан Безносия не

избягнал праведния Божи съд. Гражданите и военачалниците не понесли безчовечните му притеснения и направили заговор против него. Като избрали подходящо време, те го нападнали и му отсекли главата.

Така нечестивият загинал със зла смърт. А Христовият светител Калиник се сподобил с мъченически венец в Царството на нашия Господ Иисус Христос.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

За тираничното царство на Антихриста

Свети Ириней Лионски (ок.130—ок.202)

От това, което ще бъде при антихриста се вижда, че той, бидейки отстъпник и разбойник, иска да му се покланят като на бог, и, бидейки раб, иска да го провъзгласяват за цар. Той, получавайки цялата сила на дявола, ще дойде не като праведен и законен цар, а като нечестив, неправеден и

незаконен, като богоотстъпник, злодей и човекоубиец, като разбойник, повтарящ в себе си дяволското богоотстъпничество.

Той ще отстрани идолите, за да внуши, че сам той е бог и ще се превъзнесе като единствен идол съсредоточавайки в себе си многообразното заблуждение, отнасящо се до другите идоли, за да могат тези, които посредством различни мерзости са се покланяли на дявола, да му служат чрез този идол. За него апостолът във второто си послание до Солуняните казва така: "*Докле първом не дойде отстъплението и се не открие човекът на греха, синът на погибелта, който се противи и се превъзнася над всичко, що се нарича Бог, или светиня, за да седне като Бог в божия храм, показвайки себе си, че е бог*" (2Сол. 2:3,4). Апостолът ясно показва неговото богоотстъпничество и това, че той ще се превъзнася над всичко, що се нарича бог или светиня, т.е. по-високо от всеки идол, защото наричаните при хората богове всъщност не са богове, и че той тиранически ще се старае да се представи като бог.

На всичко отгоре апостолът ни е открил и това, че храма в Иерусалим е бил построен по заповед на истинския Бог, защото сам апостола от свое име никого не е наричал Бог, освен истинския Бог, Отец на нашия Господ, по повелята на Който е построен иерусалимския храм; **именно в него ще седи противникът, стараейки се да се представи за Христос**, както казва и Господ:

> "*И тъй, кога видите да стои на свето място "мерзостта на запустението", за която е казано чрез пророк Даниила (който чете, нека разбира), тогава ония, които се намират в Иудея, да бягат в*

планините; който е на покрива, да не слиза да вземе нещо от къщата си; защото тогава ще бъде голяма скръб, каквато не е била открай свят досега, и няма да бъде" (Мат. 24:15-17, 21).

Относно свършека на последното царство, т.е. на десетте последни царе, между които то ще се раздели и при които ще дойде сина на погибелта, Даниил казва, че на звяра ще му пораснат десет рога и по средата им ще порасне друг малък рог, и че три от първите рога ще бъдат изтребени от лицето му. Той казва: "И ето, на тоя рог имаше очи, като човешки очи, и уста, които говореха надуто, и който наглед стана по-голям от другите. Гледах, как тоя рог водеше борба със светиите и ги надвиваше, докле най-после, дойде Старият по дни, и съд биде даден на светиите на Всевишния, и настъпи време, светиите да завладеят царството" (Дан. 7:8, 20-22). После в обяснение на виденията му е казано, че четвъртият тук ще бъде четвъртото царство на земята, което ще надмине останалите царства, ще погълне цялата земя, и ще я стъпче и съкруши. И неговите десет рога - десетте царе ще въстанат, и след тях ще въстане друг, който ще надмине със зли дела всички, били преди него, и ще смири тримата царе; и ще говори слова против Всевишния Бог, и ще изтребва светците на Всевишния Бог, **и ще замисли да промени времената и закона**; и всичко ще бъде оставено в ръцете му за неопределено време и половината от времето, т.е. **за три години и шест месеца**, **в течение на които той ще царува на земята**. За него и апостол Павел във второто си послание до Солуняните, показвайки също така и причината за пришествието му, казва така:

"*Тогава и ще се открие беззаконникът, когото Господ Иисус ще убие с дъха на устата Си, и чрез блясъка на Своето пришествие ще изтреби тогова,*

*чието явяване, по действие на сатаната, е с всяка сила и с поличби и лъжливи чудеса, и с всяко неправедно прелъстяване ония, които загиват, задето не са приели любовта на истината за свое спасение. **И за това Бог ще им прати действие на заблуда, за да повярват на лъжата, та да бъдат осъдени всички, които не са повярвали в истината, а обикнали неправдата***" (2Сол. 2:8-12).

И Господ също е казвал на невярващите в Него:

"*Аз дойдох в името на Моя Отец, и Ме не приемате; но, ако друг дойде в свое име, него ще приемете*" *(Иоан 5:43), под друг имайки предвид антихриста, който е чужд на Господа. Той е неправедния съдия, за когото е казано от Господа, че той ни от Бога се бои, ни от хората се срамува, към когото се е обърнала вдовицата, забравила Бога, т.е. земния Иерусалим, за отмъщение на врага. Това и ще направи той по времето на своето царуване, ще пресели царството си в този град и ще седне в Божия храм, прелъстявайки тези, които му се покланят, като че ли той е Христос. Затова Даниил казва още: "Отне Му всекидневната жертва и поруга мястото на Неговата светиня; и войнството биде предадено заедно с всекидневната жертва поради нечестие; а той, като повали истината върху земята, действуваше и успяваше...*" (Дан.8:11-12).

И ангелът Гавриил, разяснявайки видението му, говори за това: "А към края на царството им, кога отстъпниците изпълнят мярката на своето беззаконие, ще се издигне един цар безсрамен и изкусен в коварството". А в половината на

седмицата - казва - ще престане жертва и принос, и на крилото на светилището ще настъпи мерзост на запустението, и крайна предопределена гибел ще постигне опустошителя" (Дан.9:27); а половината на седмицата пък означава три години и шест месеца. От всичко това се разкриват не само подробности за богоотстъпничеството и делото на този, който ще възроди в себе си цялата дяволска заблуда, но и това, че един и същ е Богът-Отец, възвестен от пророците и открит ни от Христа. Защото ако Господ е потвърдил пророчествата на Даниил за свършека, казвайки: "*И тъй, кога видите за стои на свето място* "*мерзостта на запустението*"*, за която е казано чрез пророк Даниила*" (Мат. 24:15); ангелът Гавраил пък разяснява на Даниил виденията, а той е архангел на Твореца на света, който е донесъл благата вест на Мария за видимото пришествие и въплъщение на Христа, - то очевидно се оказва, че един и същ е Бога, който е пратил пророците, обещал е Сина и ни е призовал към Своето познание. (Дан. 8:23); силата му е голяма и удивителна, и той ще разруши, ще устрои, и ще направи, и ще изтреби силните и светия народ; и яремът му ще бъде като златна верига около шията: коварството е в ръката му, и той ще се възгордее в сърцето си и с коварството си ще погуби мнозина, и ще стане гибел за мнозина, и ще разбие с ръка, като яйце. След това определя и времето на неговата тирания, в което ще бъдат призвани светците, принасящи на Бога чиста жертва.

Понеже в този живот някои идват в светлина и чрез вяра се обединяват с Бога, а други се отклоняват от светлината и сами се отделят от Бога, то Божието Слово идва и приготвя на всички прилично жилище, - на тези, които са в светлината - за да се наслаждават на нея и на благата й, а на тези, които са в тъмнина - за да търпят нейните бедствия. И затова той казва, че стоящите от дясната страна се призовават в царството на Отца, а тези от лявата страна Той ще изпрати във вечния огън,

защото те сами са се лишили от всички блага. И затова апостолът казва: **"*Задето не са приели любовта на истината за свое спасение. И за това Бог ще им прати действие на заблуда, за да повярват на лъжата, та да бъдат осъдени всички, които не са повярвали в истината, а обикнали неправдата***" (2Сол. 2:10-12). Защото когато той, антихристът, дойде, то по собствено желание ще възроди в себе си богоотстъпничеството, и по свой произвол ще върши дела, каквито са му угодни, и ще седне в Божия храм, за да може прелъстените от него да му се покланят като на Христос, затова и заслужено ще бъде хвърлен в огненото езеро. А Бог поради Своето предзнание знае всичко това отнапред и в подходящото време ще изпрати такъв човек така, че те ще вярват на лъжата и ще бъдат осъдени всички невярващи в истината, и възлюбили неправдата. Иоан е изобразил неговото пришествие по следния начин в Откровението си:

> *"Звярът, който видях, приличаше на леопард; нозете му бяха като на мечка, а устата му - като уста на лъв; и даде му змеят силата си, и престола си, и голяма власт. И видях, че една от главите му като да бе смъртно ранена, но тая му смъртна рана заздравя. Тогава се почуди цялата земя и тръгна подир звяра; и се поклониха на змея, който бе дал власт на звяра, поклониха се и на звяра, казвайки: кой прилича на тоя звяр, и кой може да воюва с него? Нему се дадоха уста, които говореха големи думи и богохулства; даде му се и власт да воюва четирийсет и два месеца. Тогава отвори уста за хула против Бога, за да похули името Му, жилището Му и ония, които живеят на небето. И даде му се да воюва против светиите и да ги победи; даде му се власт над всяко коляно, език и народ. И му се поклониха всички*

жители земни, чиито имена не са написани в книгата на живота при Агнеца, заклан от създание мира. Който има ухо, нека чуе. Който откарва в плен, сам ще отиде в плен; който с меч убие, той трябва с меч да бъде убит. Тук е търпението и вярата на светиите." *След това говори за неговия оръженосец, когото също нарича лъжепророк: "Говореше като змей, и с всичката власт на първия звяр той действуваше пред него и караше цялата земя и жителите й да се поклонят на първия звяр, чиято смъртна рана бе заздравяла; и вършеше големи личби, та дори и огън сваляше от небето на земята пред човеците. И лъстеше жителите земни*" (Откр. 13:2-10, 11-18).

Това е казано, за да не помисли някой, че той ще върши чудеса с божествена сила, а не с вълшебство и да не се учудва, че **когато му служат демони и отрекли се ангели, чрез тях той ще извършва чудеса, с които ще прелъстява земните жители**. По-нататък Иоан казва: "И ще заповяда да направят един образ на звяра, и даде му се да вложи дух в зверовия образ, та зверовият образ дори да проговори и подействува тъй, че да бъдат убити ония, които не биха се поклонили на зверовия образ. И ще бъде направен белег на името на звяра, или числото на името му; и числото му е шестстотин шейсет и шест", т.е. шест пъти сто, шест пъти десет и шест единици, за да се възстанови цялото отстъпничество, което е било в продължение на хиляди години. Защото за колкото дни е създаден този свят, толкова хиляди години ще просъществува. И затова книгата "Битие" казва: "*Така бидоха свършени небето и земята и цялото им воинство. И свърши Бог до седмия ден Своите дела, що прави, и в седмия ден си почина от всичките Си дела, що извърши*" (Бит. 2:1-2). А това е и предсказание за миналото,

както е било, и пророчество за бъдещето. Защото денят Господен е равен на хиляда години, и както за шест дни се е свършило творението, то очевидно е, че то ще свърши през шестхилядната година.

И затова по всяко време човекът, създаден в началото от Божиите ръце, т.е. чрез Сина и Духа, се възсъздава по Божи образ и подобие, защото плевелите, които всъщност са отстъпничество, се изхвърлят, а пшеницата, т.е. вярата, носеща плод на Бога, се събира в житница. **Затова на спасяваните е нужна скръб, за да може по някакъв начин обработените, чувствителни, проникнати чрез търпение от Божието Слово и очистени от огъня, да бъдат годни за царски пир. Така един от тях, който бил осъден да бъде изяден от зверовете за това, че свидетелствал за Бога, казал: аз съм Христовата пшеница и ще бъда смлян от зъбите на зверовете, за да стана чист Божи хляб (Игнатий Богоносец)**.

Всичко е създадено за спасение на човека, за да може това, че има свободна воля и избор, да го направи зрял за безсмъртие и по-добре да го подготви за вечна покорност на Бога. Затова и творението е пригодено към човека, защото не човека е създаден за творението, а творението за човека. А народите, които дори не са поглеждали към небето, не са поднасяли благодарности на своя Творец и не са искали да видят светлината на истината, а са се лутали като прилепи, потопени в дълбините на невежеството си, Божието Слово справедливо е сравнило с капка от каца, малък наклон на везните и като че ли нищо: **те са толкова полезни за праведните, колкото носи полза стъблото за прорастването на пшеницата, и сламата за топенето и обработката на златото**. Затова, когато Църквата накрая бъде внезапно взета оттук, то ще бъде - казано е - скръб, каквато не е имало от началото и няма да има. Защото **това е**

последната борба на праведните, в която те, побеждавайки, се увенчават с безсмъртие.

И затова в бъдещия звяр ще бъде възродено цялото безчестие и всякакво коварство, за да може цялата богоотстъпническа сила, събрана и заключена в него, да бъде хвърлена в огнената пещ. И между другото, името му ще е с числото шестстотин шейсет и шест, защото той възражда в себе си цялото разнородно зло, което е било преди потопа и е произлязло от отстъпничеството на ангелите. Защото Ной е съществувал шестстотин години, когато потопа е връхлетял земята, за да изтреби умножаването на земята заради нечестивото поклонение, което съществувало по времето на Ной. Антихристът ще възроди цялата заблуда, която е съществувала след потопа, измислените идоли, убиването на пророците и изгарянето на праведните. Защото издигнатия от Навуходоносор образ е бил висок 60 лакътя, широк 6 лакътя, и заради него Анания, Азария и Мисаил, които не му се поклонили, били хвърлени в огнената пещ, чрез своето приключение пророчески показвайки предстоящото накрая изгаряне на праведните. Защото целия този образ е бил предзнаменование за неговото пришествие и показвал, че единствено на него трябва да се покланят всички хора. И тъй, 600-те години на Ной, при когото бил потопът, причинен от богоотстъпничество, и числото на лактите на образа, заради когото праведните били хвърлени в горяща пещ, отбелязва числото на името на този, в когото се възражда цялото хилядолетно отстъпничество, неправда, безчестие, лъжепророчество и лъжа, затова земята ще бъде връхлетяна от огнен потоп.

При това положение на нещата, а и след като това число съществува във всички най-добри и древни преписи на Апокалипсиса, пък и тези, които лично са видели Иоан свидетелстват за него, и когато разума ни учи, че числото на

името на звяра, съобразено с гръцкото пресмятане по съдържащите се в него букви излиза шестстотин шейсет и шест, т.е. толкова стотици и десетици, колкото единици, - защото еднаквото повторение на числото шест посочва възраждането на цялото богоотстъпничество (на антихриста), което е било в началото и по средата, и ще бъде в края на времената, - аз не знам, по какъв начин някои поради своето невежество са изпаднали в заблуждение, изкривявайки средното число на името, изваждайки от него петдесет и слагайки вместо шест десетици една. Мисля, че това се е случило поради грешка на преписвачите, както обикновено става, тъй като числата се обозначават посредством букви, и гръцката буква, означаваща числото шейсет лесно се е превърнала в гръцката буква йота. После някои са приели това без да го изследват, и при това едни просто и сляпо са употребявали числото десет, други пък, недоразбрали, са се осмелили да търсят името, съдържащо се в грешно и невярно число. Мисля, че тези, които без да искат и без лош умисъл са направили това, Бог ще дари с прошка. Що се отнася до тези, които заради тщестлавието си са се решили да определят името от грешното число и обозначават с някакво измислено от тях название предстоящото пришествие на антихриста, то те няма да останат ненаказани, защото са лъгали и самите себе си, а и тези, които са им вярвали. И първата вреда е тази, че те са се отклонили от истината и несъществуващото са приемали за истинно, после такъв непременно ще бъде подложен на голямо наказание, каквото ще бъде и за този, който добавя или съкращава нещо от писанието. Освен това и друга немалка опасност заплашва тези, които си приписват знанието за името на антихриста. Защото ако те предполагат едно име, а той дойде с друго, те лесно ще бъдат излъгани от него, мислейки, че още не е дошъл този, от когото трябва да се пазят.

Затова такива хора трябва да узнаят и да се върнат към истинското число на името, за да не бъдат причислени към лъжепророците. Но знаещите вярното число, възвестено от писанието, т.е. числото 666, нека първо да допуснат разделение на царството между десетте, после, на второ място, когато тези царе започнат да царуват и да поправят работите си и да умножават царството си, и неочаквано дойде някой, който ще си присвои царството им и ще уплаши упоменатите царе, някой, който има в своето име гореозначеното число, - нека признаят, че това наистина е мерзостта на запустението. Това казва и апостолът: "*Защото, кога рекат: мир и безопасност, тогава внезапно ще ги постигне гибел*" (1Сол. 5:3). Иеремия пък е открил не само неговото внезапно пришествие, но и коляното, от което ще дойде, казвайки: "*От Дан се чуе пръхкане на конете му, от громкото цвилене на жребците му трепери цяла земя; ще дойдат и ще опустошат земята и всичко по нея, града и които живеят в него*" (Иер.8:16). И поради това същото племе не се упоменава в Апокалипсиса в числото на спасяемите (Откр. 7:5-7).

Затова по-сигурно и безопасно е да чакаш сбъдването на пророчеството, отколкото да предполагаш и да предричаш някакви имена, защото могат да се намерят много имена, съдържащи в себе си гореозначеното число, и все пак този въпрос ще остане неразрешен. Защото ако се окаже, че има много имена, съдържащи това число, то се пита, кое от тях ще носи антихристът, който ще дойде? Това го казвам не поради недостиг на имена, съдържащи числото на името му, но от страх пред Бога и от ревност към истината, защото името Епанфас съдържа търсеното число, но за него не твърдя нищо. И името латинец съдържа числото 666, и е много вероятно, че последното царство носи това название, защото сега царуват латинците, но не искам да се хваля с това. Но от всички

намирани от нас имена Титан - ако напишем първата сричка с две гръцки гласни Е и И - е най-вероятно, защото то съдържа гореозначеното число и се състои от шест букви, във всяка сричка по три букви. То е древно и не се употребява, защото никой от нашите царе не се е наричал Титан и нито един от идолите, открито почитани от гърците и варварите няма такова име; но у мнозина то се смята за божествено, така че и слънцето у сегашните властелини се нарича Титан, и съдържа известен намек за отмъщение и отмъстител; така и **антихристът ще дава вид, като че ли отмъщава заради угнетените**. Освен това то е древно име, правдоподобно, царско и по-подходящо за тиран. Затова, ако името Титан има на своя страна толкова много доводи, то голяма е вероятността да заключим, че антихриста, който ще дойде, може би, ще се нарича Титан. Аз, обаче, не се решавам твърдо да го обявя за име на антихриста, знаейки, че ако е било необходимо открито да бъде възвестено неговото име в настоящето, то би било обявено от този, който е и видял откровението. Защото откровението е било малко преди нашето време, но почти през нашия век, в края на царуването на Домициан.

> Той посочва числото на името на антихриста, за да се предпазваме, когато дойде, знаейки кой е той; името му пък е премълчал, защото то е недостойно да бъде възвестено от Светия Дух. Защото ако то беше възвестено от него, то, може би, той би просъществувал дълго време. А сега, тъй като той е бил и го няма, и ще излезе от бездната и ще загине (Откр.17:8), като че ли не е съществувал, то името му не е възвестено, защото име на несъществуващ не се възвестява. **А когато антихристът опустоши всичко на този свят, процарува три години и шест месеца и седне в Иерусалимския храм, тогава ще дойде Господ от небето на облаци в славата на Отца, и него и**

покорните нему ще изпрати в огнено езеро, а на праведните ще даде времена на царство, т.е. на успокоение, свещен седми ден, и ще възстанови обещаното наследство на Авраам, царството, в което, по думите на Господа мнозина ще дойдат от изток и запад и ще насядат на трапеза с Авраама, Исаака и Иакова (Мат. 8:11).

{{_link1_}}

---

buditeli.info © 2017